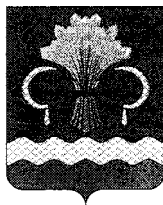

ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
МАМАДЫШСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
ул.М.Джалиля, д.23/33, г. Мамадыш,
Республика Татарстан, 422190

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ
МАМАДЫШ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫНЫҢ БАШКАРМА
КОМИТЕТЫ
М.Жәлил ур, 23/33 й., Мамадыш ш.,
Татарстан Республикасы, 422190

Тел.: (85563) 3-15-00, 3-31-00, факс 3-22-21, e-mail: mamadysh.ikrayona@tatar.ru, www.mamadysh.tatarstan.ru

Постановление
№ 343

Карар
от «29» 09 2020 г.

2020-22 елларга Мамадыш муниципаль
районында хезмэт шартларын яхшырту
һәм хезмәтне саклау буенча муниципаль
программаны раслау турында

Хезмәтне саклау өлкәсендә дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыру максатларында,
Россия Федерациясе Хезмәт кодексы, «Татарстан Республикасында хезмәтне
саклау турында» 1997елның 10 декабрәндәге 1417 номерлы Татарстан
Республикасы Законы нигезендә, Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль
районы башкарма комитеты **ка р а р б и р ә**:

1.2020-22 елларга Мамадыш муниципаль районында хезмәт шартларын
яхшырту һәм хезмәтне саклау буенча муниципаль программаны (алга таба -
Программа) расларга (1 нче кушымта).

2. Предприятиеләр, оешмалар, барлык милек рәвешләрендәге учреждениеләр
житәкчеләренә күрсәтелгән программа кысаларында каралган чараларны
вакытында үтәүне тәмин итәргә тәкъдим итәргә.

3.Мамадыш муниципаль районының финанс-бюджет палатасына (А.М.
Сергеев) ел саен Мамадыш муниципаль районы бюджетын чираттагы финанс
елына формалаштырганда 2020-2022 елларга Программа чараларын гамәлгә
ашыруга акча бирүне күздә тотарга.

4.Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну Мамадыш муниципаль районы
башкарма комитеты житәкчесе урынбасары В.И. Никитинга йөкләргә.

Житәкче

И.М.Дәржеманов

0000010638

Мамадыш муниципаль районы Башкарма
комитетының 2020 елның № 343 карарына
1 нче кушымта

**2020-2022 елларга
Мамадыш муниципаль районында хезмэт
шартларын яхшырту һәм хезмэтне саклау
буенча муниципаль программа**

П А С П О Р Т

<p style="text-align: center;">Программаның исеме</p>	<p style="text-align: center;">2020-2022 елларга Мамадыш муниципаль районында хезмэт шартларын яхшырту һәм хезмэтне саклау буенча муниципаль программа</p>
<p>Программаны әзерләү өчен нигезләр (тиешле норматив-акт исемен, аны раслау датасын һәм номерын күрсәтеп)</p>	<p>Россия Федерациясе Хезмэт кодексы; Татарстан Республикасы законнары: - «Татарстан Республикасында хезмэтне саклау турында» 1997 елның 10 декабрдәге 1417 номерлы редакциядә; - "2014-2025 елларга Татарстан Республикасында хезмэтне саклау шартларын яхшырту" ярдәмче программасы "2014-2025 елларга Татарстан Республикасы халкын эш белән тәмин итүгә ярдәм" дәүләт программасы.</p>
<p>Программаның заказчысы</p>	<p>Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районының башкарма комитеты</p>
<p>Программаны эшләүче</p>	<p>Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районының башкарма комитеты</p>
<p>Программаның максаты</p>	<p>Мамадыш муниципаль районы территориясендәге Оешмаларның һөнәри куркынычсызлыгын киметү</p>

Программаның бурычлары	<p>Хезмәтне саклау буенча дәүләт идарәсе системасын үстерү;</p> <p>-заманча технологияләр нигезендә хезмәтне саклау хезмәткәрләрен өзлексез әзерләү;</p> <p>- хезмәтне саклау турында пропаганда мәгълүмати тәэмин итү;</p> <p>- сәламәт, имин хезмәт шартлары тудыруны тәэмин итә торган эш бирүчеләрнең акчаларын жәлеп итү; муниципаль район масштабларында хезмәтне саклау идарәсенең дәүләт системасын камилләштерү;</p> <p>- предприятиеләрдә һәм Мамадыш муниципаль районы житештерүдә травматизмы һәм һөнәри авырулар дәрәжәсен киметү; оешмаларында хезмәт шартлары һәм аны саклау шартларын яхшырту;</p> <p>- таләпләрне исәпкә алып хезмәтне саклау</p>
Программаның иң мөһим максатчан күрсәткечләре (нәтижеләрен бәяләү индикаторлары)	<p>1000 эшләүчегә исәпләү производствосында зыян күрүчеләр саны; житештерелгән имгәнүләр аркасында бер зыян күрүчегә исәпләгәндә хезмәткә сәләтсез көн саны; хезмәт шартлары тарафыннан тиешле санитар-гигиена нормаларына туры килми торган хезмәткәрләрнең чагыштырма саны</p>
Программаны гамәлгә ашыру сроклары	2020 - 2022г
Күләмнәр һәм чыганаclar Финанслау Программалар	Предприятие һәм оешмалар, район һәм республика бюджетлары акчалары

	<p>-Житештерүдө бәхетсезләр китергән зыянны каплауга чыгымнарны киметү;</p> <p>- зарарлы һәм куркыныч хезмэт шартларында, авыр шартларда хезмэт хақына ташламалар һәм компенсацияләр бирүгә чыгымнарны киметү;</p> <p>- саклауга бәйлелектә авырулар яки һөнәри авырулар һәм өлкәне саклау чыгымнары кимү;</p> <p>- хезмэт житештерүчәнлеген күтәрү, югалтуларны киметү исәбенә;имгәнүләр һәм житештерү-бәйле авырулар аркасында аларның авырулары вакытында төп хезмәткәрләрне алмаштыручы вакытлыча эшләүче хезмәткәрләрнең жиһазларын ремонтлау чыгымнарын кыскарту һәм тиешле эш һәм квалификация тәҗрибәсе булмау.</p>
--	---

<p>Программаның төп бүлекләре</p>	<p>Хезмэт шартлары һәм хезмәтне саклау проблемаларының заманча торышы һәм аны</p> <p>Мамадыш муниципаль районы программа ысулы белән хәл итү кирәклеген нигезләү.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Программа нәтижәсен бәяләү индикаторлары. 2. 3. 2020 елның иң яхшы шартларын өйрәнергә һәм хезмәтне саклауны программалы чаралар 4. Программаның чараларын ресурслар белән тәэмин итү жайланмасы.
-----------------------------------	--

	<p>5. Программаның үтөлешен тикшереп тору.</p> <p>Программаның социаль-икътисадый нәтижәлелеген бәяләү.</p>
Төп чараларны үтәүчеләр	<p>Мамадыш муниципаль районының предприятиеләре һәм оешмалары;</p> <p>Күзәтчелек һәм контроль органнары хезмәт саклау өлкәләрендә;</p> <p>Мамадыш муниципаль районы башкарма комитетының хезмәтне саклау буенча координация советы;</p>

1. Мамадыш муниципаль районында программа ысулы белән аны хәл итү кирәклеген нигезләү, хезмәт шартларының һәм хезмәтне саклау проблемаларының заманча торышы

Эшләүчеләрнең гомерен һәм сәламәтлеген саклау мәсьәләләре Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы дәрәжәсендә дә, шулай ук муниципаль берәмлекләр дәрәжәсендә дә социаль-хезмәт мөнәсәбәтләре өлкәсендә актуаль проблемалар санында кала. Татарстан Республикасы Президентының Татарстан Республикасы Дәүләт Советына Юлламасында ассызыклаганча, имин шартлар һәм хезмәтне саклауны тәмин итү бурычы эш бирүчегә йөкләнә.

Мамадыш муниципаль районы Башкарма комитеты карамагындагы хезмәтне саклау буенча координация советы предприятие һәм оешма хезмәткәрләренең шартларын яхшырту һәм хезмәтне саклау мәсьәләләрендә сизелерлек роль уйный. Аның составына Роспотребнадзорның жирле органнары, Татарстан Республикасы буенча Дәүләт хезмәт инспекциясе, эре предприятиеләр, профсоюзлар, вәкилләре керә.

Районда оешмаларда һәм предприятиеләрдә хезмәтне саклау хезмәтләрен булдыру буенча максатчан эш алып барыла, хезмәтне саклау хезмәтләре оештырыла, хезмәтне саклау буенча азат ителгән белгечләр жәлеп ителә, башка хезмәткәрләргә вазифалар йөкләү гамәлдә.

Мамадыш районында - хезмәтне саклау буенча белгеч вазифалары Мамадыш муниципаль районы башкарма комитеты башлыгы урынбасары вазифасына йөкләнгән.

Ел саен айга бер тапкыр Координацион совет утырышлары үткәрелде, аларда хезмәтне саклау буенча белемнәрне һөнәри дәрәжәсен күтәрү һәм тикшерү мәсьәләләре каралды; хезмәткәрләргә алдан һәм даими медицина тикшерүен үткәрү һәм хезмәт өчен түләүнең югары күләме, өстәмә отпуск, кыскартылган эш көне) компенсацияләр бирү, хезмәтне саклау һәм шартларны яхшырту буенча территорияль программалар эшләү һәм кабул итү, житештерүдә бәхетсезлек очраklarын авыр нәтижеләргә китергән, житештерүдә жәрәхәтләнү дәрәжәсе югары булган предприятие житекчеләрен тыңлау, язгы-кыр эшләре һәм урып-жыю эшләренә, хезмәтне иң яхшы оештыруга конкурсларга йомгалар ясалды.

Эш бирүчеләрне дәрәжә, социаль юнәлешле һәм социаль жаваплылыктагы үз-үзләрен дәрәжә тотуга мотивацияләү максатында район дәрәжәсендә семинарлар, кинәшмәләр, түгәрәк өстәлләр, хезмәтне саклау күргәзмәләре үткәрелде.

28 апрельдә Бөтендөнъя хезмәтне саклау көнен үткәрү буенча Халыкара хезмәт оешмасы акциясе хупланды, хезмәтне саклау мәсьәләләрен "Нократ-Нократ" массакүләм мәгълүмат чаралары аша киң пропагандалау үткәрелде. Хезмәт шартларын махсус бәяләүне уздыру мәсьәләләренә эш урыннарында хезмәт шартларын тотрыклы һәм объектив бәяләүне уздыру мәсьәләләренә аерым игътибар бирелә.

2019елда Татарстан Республикасы Профсоюзлар федерациясе тарафыннан һәм 2020 елның мартында ВИКОның мәжбүри оешмасы тарафыннан район оешмаларының хезмәтне саклау буенча житекчеләре, белгечләре, вәкаләтле затлары белән укулар үткәрелде. «Хезмәт шартларын мәжбүри бәяләү» Федераль законны кабул итүгә бәйле рәвештә Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында» 2013 елның 28 декабрдәгә 426-ФЗ номерлы һәм «Хезмәт шартларын мәжбүри бәяләү» Федераль закон (алга таба - 426-ФЗ номерлы Федераль закон) кабул ителү белән бергә, Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында» 421-ФЗ номерлы Федераль закон (алга таба - 421-ФЗ номерлы Федераль закон) бердәм, унификацияләнган хезмәт шартларын бәяләү процедурасы кертелде, ул Россия Федерациясе Пенсия фондына өстәмә взнослар түләүдән азат итүчеләрне азат итү механизмнарын гамәлгә ашыру, хезмәткәрләргә гарантияләр һәм компенсацияләр бирү, эш бирүчеләрнең хезмәтне яхшыртуда кызыксынуын арттыру мөмкинлеген бирә. «Хезмәт шартларын махсус бәяләү турында» 2013елның 28 декабрдәгә 426-ФЗ номерлы Россия Федерациясе Федераль законның жайга салу предметы булып хезмәт эшчәнлегә барышында хезмәткәрләрнең куркынычсызлыгын тәмин итү

буенча эш бирүченең бурычларын һәм хезмәтне саклау буенча дәүләт нормативларына туры килә торган эш урыннарына хокуклыларның бурычларын гамәлгә ашыруга бәйле рәвештә барлыкка килә торган мөнәсәбәтләр тора. Хезмәт шартларын махсус бәяләү процедурасы житештерү мохитенең һәм хезмәт процессының куркыныч факторларын идентификацияләү һәм (яисә) куркыныч факторларын тәңгәлләштерү буенча эзлекле башкарыла торган чараларның бердәм комплекслы һәм билгеләнгән гигиена нормативларыннан читләшүне исәпкә алып, хезмәткәрләргә аларның йогынты дәрәжәсен бәяләүне күздә тотта. Хезмәт шартларын махсус бәяләү, федераль законда каралган эш урыннарыннан, индивидуаль эшқуарлар булмаган, эш бирүчеләр - физик затлар белән хезмәт мөнәсәбәтләренә кергән иработникларның ялланган урыннарыннан һәм дистанцион хезмәткәрләреннән тыш, барлык эш урыннары да исәпкә алынырга тиеш.

Хезмәт шартларын махсус бәяләү аны үткәрү методикасы нигезендә үткәрелә. Шунысын да билгеләп үтәргә кирәк, житештерү мохите һәм хезмәт процессының факторларын тикшерү һәм үлчәү хезмәткәрләре йогынтысында аның авыруына китерергә мөмкин булган зарарлы житештерү факторлары гына булып тора. Россия Федерациясе Хезмәт кодексының 212 статьясы нигезендә хезмәт шартларын махсус бәяләү Федерациясе эш бирүченең турыдан-туры йогынтысыннан тора, ә СОУТ үткәрүнең билгеләнгән тәртибен бозу эш урыннарында яисә аны үтәмәү Россия Федерациясе административ хокук бозулар турында кодексының 5.27.1 статьясында каралган жаваплылыкны үз өстенә ала.

Дәүләт статисткасы бүлеге мәгълүматлары буенча

Алабуга (Мамадыш шәһәрәндә белгечләр) хезмәт шартларын бәяләгән эш урыннарының чагыштырма саны 2017 елдан 2019 елда 31,44 %тан 42,74 %ка кадәр артты. 2017 елда әлеге күрсәткеч 31,44% тәшкил иткән.

2020 елның 1 гыйнварындагы мәгълүматларга караганда, районда 1486 эш урыны, гомуми эш урыннарының 54,12%ы хезмәт шартлары буенча бәяләнгән. Мамадыш муниципаль районында хезмәт шартлары һәм аны саклау өлкәсендәге вәзгыять канәгатьләнәрлек булып кала бирә. Анализ күрсәткәнчә, хезмәткәрләр арасында житештерү травматизмы дәрәжәсенен торышы килеп чыккан. 2017 елда житештерүдә барлыгы 3 бәхетсезлек очрагы булган, 1000 хезмәткәргә - 0,3 зыян күрүчә, 2018 елда - 1, 1000 эшләүчегә - 0,1 зыян күрүчегә, 2019 елда - 0, 1000 эшләүчегә. 2017 елда Татарстан Республикасы буенча барысы - 34, 2018г.-39, 2019-10, 2020 елның 1 кварталында - 20 бәхетсезлек очрагы.

Житештерүдәге имгәнүнең төп сәбәпләре түбәндәгеләр:

предприятиелэрнең хезмэтне саклау буенча квсораштырулар житэкчелэрэнә житәрлек дәрәжәдә контроль булмау, предприятиеләрдә хезмэтне саклау буенча квалификацияле белгечләр булмау;

- предприятиелэрнең мораль яктан искергән уен жиһазларын эксплуатацияләү, шулай ук аларны вакытында ремонтлау;

- хезмәткәрлэрнең хезмәт дисциплинасы түбән.

Сәламәтлек шартлары өчен уңай булмаган хезмәт шартлары белән шөгыйльләнүче хезмәткәрләр саны арта бара.

Финанс кризисының тискәре йогынтысы хезмәтне саклау системасында, беренче чиратта, аның икътисадый еханизмында житди чагылыш тапты. Бу куркынычсыз хезмәт шартлары тәмин итүгә чыгымнарның кимүенә китерергә мөмкин.

Килеп туган шартларда эшсез халыкның югары процентлы булуы һәм хезмәт законнарын бозуларга китерә торган хезмәткәрләргә оешмаларның ихтыяжы түбән булу, шулай ук хезмәткәрлэрнең хезмәтне саклауга хокукларын бозуга һәм бәхетсезлек очраklarыннан социаль иминиятләүгә игътибар кимү нәтижәсе.

Программа Мамадыш муниципаль районы предприятиеләрендә һәм оешмаларында хезмәтне саклау өлкәсенә тискәре күренешләрне киметү буенча чаралар үткөрүне тәмин итәргә тиеш.

Хезмәтне саклау проблемаларын хәл итүнең программалы алымы түбәндәгеләргә бирелә:

- уңайсыз хезмәт шартларында эшләүче хезмәткәрләр санын киметергә;

- житештерү травматизмы һәм һөнәри яктан үзгәрүчәнлек дәрәжәсен киметергә;

- зарарлы һәм куркыныч житештерү факторлары йогынтысыннан хезмәткәрләрне яклау дәрәжәсен арттырырга;

- Хезмәткәрлэрнең имин хезмәт хокукына социаль якланганлыгын арттырырга.

Әлеге Программаны кабул итү һәм гамәлгә ашыру хезмәтне саклау белән идарә итү системасының, кадрларны һөнәри әзерләү дәрәжәсенә нәтижәлелеген күтәрүгә, хезмәтне саклау хезмәтләре эшенең уңай шартларын булдыруга ярдәм итәчәк, бу өлкә сакланышындагы вәзгыятьне һәм хезмәт шартларын яхшыртырга һәм халыкның тормыш дәрәжәсен индикатор бәяләнүнең әһәмиятенә йогынты ясарга мөмкинлек бирәчәк. Әлеге Программа буенча күрелә торган чаралар Мамадыш

муниципаль районы предприятиеләрендә һәм оешмаларында барлык проблемалы өлкәләрне дә үтеп керергә тиеш. Бу беренче чиратта:

- бүлеп бирелгән акчаларны экономияләүнең катгый режимы;
- социаль партнерлык концепциясен актив гамәлгә ашыру һәм профсоюзларның көчәюе;
- профилактиканың бәхетсезлек очрақларына җавап бирүдән катгый күчү;
- **хезмәт шартларын махсус бәяләү системасын камилләштерү һ.б.**

2. Программаның нәтижәләрен бәяләү индикаторлары

Социаль- икътисадый эффект халыкның тормыш дәрәжәсен бәяләү индикаторларының күрсәткеченә, социаль-икътисадый нәтижәгә ирешү белән чагыла.

хезмәтне саклау белән идарә итү функциясе буенча Татарстан Республикасы нигезләмәләре (1 нче таблица).

*Мамадыш**муниципаль районының эшчәнлек нәтижәләлеген бәяләү индикаторлары*

№	Индикаторның, үлчәү берәмлегенә исем	Бәяләү мәгънә		
		2020 ел	2021 ел.	2022г
1.	Производства зыян күрүчеләр саны, 1000 эшләүчегә исәпләнгән кеше	1,1	1,0	0.95
2.	Травма китереп чыгаруга бәйле рәвештә 1 зыян күрүчегә исәпләгәндә, хезмәткә сәләтлелек саны	40,0	35,0	30,0
3.	Хезмәт белән шөгыльләнүче хезмәткәрләрнең тиешле гигиена нормаларына туры килмәү саны	35,5	35.0	35,0

Хезмэтне саклау чараларына чыгымнар

Хезмэтне саклау буенча дэүлэт идарәсе системасын үстерү якындагы елларга республика житәкчелегенә мөһим бурычларыннан берсе булып тора, ул социаль партнерлыкны үстерүдә социаль-икътисадый сәясәт үткәрүдә барлык структуралар һәм дэүлэт идарәсе дәрәжәләре эшчәнлеген координацияләү аша мөмкин.

Социаль партнерлык формаларының берсе республика предприятиеләрендә һәм оешмаларында кискен проблемаларны хәл итүгә юнәлтелгән чараларны һәм икътисадый мөмкинлекләренә исәпкә алып хезмэтне саклауның конкрет йөкләмәләрен күздә тоткан коллектив килешүләр төзү. Хезмэтне саклауга бирелә торган суммага хезмәткәрләренә хезмәт иминлеге, аларның тормышы турыдан-туры бәйле.

Россия Федерациясе Хезмәт кодексының 226 нчы маддәсе нигезендә, хезмәт шартларын яхшырту һәм хезмәтне саклау чараларын финанслау эш бирүченә бурычы булып тора, әмма житәкчеләр үз хезмәткәрләренә иминлеге өчен социаль жаваплылыкны түбән дәрәжәдә күтәргән хәлдә бу мәсьәләгә тиешле игътибар бирмиләр.

Хезмәтне саклау чараларына чыгымнар предприятиеләр житәкчеләренә хезмәтне саклауга һәм үз хезмәткәрләренә гомерен һәм сәламәтлеген яклауга, димәк, хезмәтне саклау идарәсенә гамәлдәге системасының нәтижәлелегенә карата мөнәсәбәтләренә яхшы индикаторы булып тора.

Хезмәтне саклауга бирелә торган суммага хезмәт ияләренә иминлеге, аларның тормышы һәм сәламәтлеге турыдан-туры бәйле. Хезмәт шартларын яхшырту һәм хезмәтне саклау чараларын финанслау (дэүлэт унитар предприятиеләреннән һәм федераль учреждениеләрдән тыш) эш бирүченә Россия Федерациясе Хезмәт кодексының 226 статьясы белән ныклык бурычы булып тора, продукция житештерү (эшләр, хезмәт күрсәтүләр) чыгымнары суммасының кимендә 0,2 проценты күләмендә санала.

Хезмәтне саклауга средстволардан максатчан файдалану булып хезмәт шартларын яхшырту һәм хезмәтне саклау һәм һөнәри куркынычлык дәрәжәләрен киметү буенча Россия Федерациясе Сәламәтлек саклау министрлыгының 2012 елның 1 мартындагы 181н номерлы боерыгы белән билгеләнгән чараларны финанслау тора: билгеләнгән тәртиптә хезмәт шартларын махсус бәяләү буенча эшләр башкару, һөнәри куркынычлар дәрәжәсен бәяләү;

>

хезмәт шартларын яхшырту чараларын гамәлгә ашыру, шул исәптән хезмәт шартларын махсус бәяләү нәтижәләре буенча эшләнгән санлы хезмәт шартларын һәм һөнәри куркынычларны бәяләү;

- > житештерү жиһазларын, авария туктату чараларын, шулай ук энергия белән тээмин итүне киләсе торгызуга тулысынча яисә өлөшчә туктатып торганда куркыныч хәлләр килеп чыгуны булдырмый калырга мөмкинлек бирә торган жайланмаларны функционлаштыру чараларын, шулай ук жайланмаларны сатып алу һәм монтажлау;
- > житештерү һәм көнкүреш биналарында яңа жылыту ивентилляция системаларын, һава пәрдәләренә, аспирация һәм газ белән тээмин итү жайланмаларының, нормаль температуралы режимны һәм микроклиматны, эш иоб белән тээмин ителә торган зоналарда һава мөхитенә чисталыгын тээмин итү максатыннан, һаваны кондиционерлау жайланмаларын төзү һәм реконструкцияләү;
- > эш урыннарында, көнкүреш биналарында, хезмәткәрләр үтү урыннарында гадәти нормалар нигезендә табигый һәм ясалма яктырту дәрәжәсен китерү;
- > урнашу урынын, биналарны һәм релаксация бүлмәләрен, хезмәткәрләрне психологик яктан бушату, шулай ук ачык һавада эшләгәндә кояш нурларынан һәм атмосфера хосадкаларынан качу урыннарын төзү һәм (яисә) реконструкцияләү; санитар-көнкүреш биналарын кинәйтү, реконструкцияләү;
- > хезмәткәрләрне эчәргә яраклы су белән тээмин итү өчен жайланмалар (автоматлар) сатып алу һәм монтажлау;
- > зарарлы яисә куркыныч хезмәт шартлары белән эшлөүче хезмәткәрләрне билгеләнгән тәртиптә хезмәт белән тээмин итү, шулай ук температура һәм климат шартларында яисә пычрануга бәйлә, махсус киём, махсус аяк киеме һәм башка төрлө саклау чаралары житештерә торган һәм зарарсызландыра торган хезмәтләрдә;
- > индивидуаль яклау чараларын саклауны тээмин итү (алга таба - СИЗ), алар артыннан карау атакасы (үз вакытында химчистка, стирка, дегазация, дезактивация, дезинфекция, зарарсызландыру, киптерү), СИЗ ремонтлау һәм алмаштыру;
- > хезмәтне саклау, эшләр башкаруның куркынычсыз алымнарына һәм ысулларына өйрәтү, хезмәтне саклау буенча инструктажлар уздыру, хезмәтне саклау буенча хезмәт куючыларны (уку классларын) компьютерлар, теле-, видео-, аудиоаппаратура, лицензион укыту һәм тест программалары белән тээмин итү буенча стендлар, тренажерлар, күрсәтмә материаллар, фәнни-техник әдәбият сатып алу, хезмәтне саклау буенча күргәзмәләр, конкурслар һәм смотрлар уздыру;
- > хезмәткәрләрнең хезмәтен саклау буенча укытуны, инструктажны, белемнәрен тикшерүне билгеләнгән тәртиптә оештыру;
- > хезмәткәрләрне житештерүдә зыян күргән беренче ярдәм күрсәтүгә өйрәтүне оештыру;
- > куркыныч житештерү комплексларын эксплуатацияләү өчен җаваплы затларны укыту;

> билгелэнгэн тэртиптэ мэжбүри беренчел медицина тикшерүүлэрен (тикшерүүлэрне) уздыру;

> медицина ярдэме

күрсэтү өчен билгелэнгэн нормалар буенча жиһазлар һәм (яисә) даруханэлэр белән санитар постлар, дарулар жыелмасы һәм ярдәм күрсэтү өчен препаратлар белән комплектланган жайланмалар;

> тротуарлар төзү, оешма территориясендә хезмәткэрлэрнең куркынычсызлыгын тээмин итү максатларына күчү;

> гамәлдәге законнарда билгелэнгэн тэртиптэ житештерү контролен оештыру һәм уздыру;

> хезмәтне саклау буенча инструкциялэр бастырып чыгару (тиражлау);

> хезмәткэрлэрнең куркынычсызлыгын тээмин итү максатында житештерү жиһазларын урнаштыруны яңадан планлаштыру, эш урыннарын оештыру;

хезмәт коллективларында физик культураны үстерүгә юнәлдерелгән чараларны гамәлгә ашыру, шул исәптән:

- хезмәткэрлэргә клубларда һәм секцияләрдә спорт белән шөгильләнү өчен түләү;

- физкультура һәм спорт чараларын оештыру һәм үткэрү, өчесе дә "Хезмәткә һәм

оборонага эзер" (ГТО) Бөтенроссия физкультура-спорт комплексын гамәлгә кертү буенча чаралар, шул исәптән күрсәтелгән чараларны үтәүгә жәлеп ителә торган хезмәт хаклары һәм тренерлары өчен түләү;

- дэвалаучы табиб тәкъдиме буенча һәм медицина тикшерүүлэрненең нигезләре буенча ЛФК шөгильләре күрсәтелгән, методистлар, тренерлар, табиб-белгечлэр хезмәте өчен түләүне дә кертеп, ботниклар (алга таба - ЛФК) физкультура-савыктыру чараларын (житештерү гимнастикасын, дэвалау физик культурасын (алга таба - ЛФК) оештыру һәм үткэрү;

- спорт жиһазларын сатып алу, тоту һәм яңарту;

- спорт белән шөгильләнү өчен яңа биналарны һәм (яисә) булган урыннарны реконструкцияләү;

- физкультура-спорт клублары оештыру һәм үстерү, гражданны эш

урыны буенча бозык физик культура дәресләренә күпләп жәлеп итү максатында оештырылды.

«Житештерүдә бәхетсезлек очраklarыннан һәм һөнәри авырулардан мәжбүри социаль иминләштерү турында» Федераль закон нигезендә Социаль иминият фонды тарафыннан 2001елдан алып 2012 елның 24 июлендәге 125-ФЗ номерлы «Ижтимагый иминият фонды тарафыннан ипрофессиональ авыруларның житештерү травматизмын киметүгә юнәлдерелгән икътисадый кызыксынучы иминиятләштерүчеләрнең ике механизмы гамәлгә ашырыла:

1. Производство травматизмын кыскарту, яки

житештерү травматизмын профилактикалау буенча кисәтү чараларын гамәлгә ашыру, ипрофессиональ авыруларны производства бәхетсезлек очраklarыннан иминләштерүдә.

2. Иминиятләштерүчеләргә ташламалар яки иминиятләштерүгә өстәмә ташламалар билгеләү, житештерү һәм һөнәри авырулар бәхетсезлек очраklarыннан мәжбүри социаль иминиятләштерү буенча.

авыруларның житештерү травматизмын булдырмау чаралары, барыннан да элек, хезмәт куркынычсызлыгын күтәрү шартларын яхшыртуда, профессиональ авыруларның житештерү травматизмын киметүдә иминиятләштерүчеләргә узган календарь ел өчен иминият кертемнәренә 20% ын алдан беренчел финанс чараларын финанслауга, шулай ук иминиятләштерүгә ташламалар һәм өстәмәләр билгеләү принципларына нигезләнгән.

Агымдагы календарь елда Россия Федерациясе Социаль иминләштерү фондына теркәлгән тәртиптә күчереләргә тиешле иминият кертемнәре суммалары исәбенә иминиятләштерүче тарафыннан алдан күрелгән чараларны финанс белән тәмин итү башкарыла.

2015 елның 1 июленнән, Татарстан Республикасы территориясендә «Туры түләүләр» пилот проектын гамәлгә ашыруга бәйле рәвештә, производство травматизмын кыскарту буенча кисәтү чараларын финанс белән тәмин итү тәртибе үзгәртелде: иминләштерүче Фондның стерриториаль органы тарафыннан килештерелгән үз акчаларын тота, шуннан соң үзенең теркәлү урыны буенча түләүләрне каплый.

Алдагы календарь ел өчен иминият кертемнәре суммасының элеккечә 20%ын тәшкил итә.

Финанс белән тәмин итү кагыйдәләре нигезендә производства бәхетсезлек очраklarыннан һәм һөнәри авырулардан мәжбүри социаль иминиятләштерүгә иминият

кертемнәре суммалары исәбеннән иминләштерүче чыгымнары түбәндәге чаралар узарга тиеш:

- хезмәт шартларын махсус бәяләүне уздыру;

- эшли торган урыннарда

һаваның, тавыш һәм вибрация дәрәжәләренең һәм нурланыш дәрәжәләренең газдан пычрануы дәрәжәсен хезмәт саклауның дәүләт норматив кысаларына туры китерү чараларын гамәлгә ашыру;

- хезмәтне саклау буенча укыту;

- хезмәтнең зарарлы һәм (яисә) куркынычлы шартларында эшләүче хезмәткәрләргә, шулай ук махсус температуралы сүзләрдә яисә пычрануга бәйле эшләрдә, махсус киёмнәр, махсус аяк киеме һәм индивидуаль яклауның башка чараларын сатып алуға;

- зарарлы һәм (яисә) куркыныч житештерү факторлары белән эшләүче хезмәткәрләргә шифаханә-курорт дөвалау;

- зарарлы һәм (яисә) куркыныч житештерү факторлары булган эшләрдә эшләүче хезмәткәрләргә мәжбүри вакытлы медицина тикшерүләре (тикшерүләр) уздыру;

- дөвалау-профилактик туклану белән тәмин итү;

- хезмәткәрләрен мәжбүри рәвештә сменалы (рейстан алда) медицина тикшерүләре,

алкогольнең (алкотестерларның) эчтәлеген билгеләү өчен приборлар сатып алу;

- пассажирлар һәм йөк машиналары ташучы, машина йөртүчеләрнең хезмәт һәм ял режимын контрольдә тоту (тахографлар) приборларын сатып алу.

Кисәтү чараларын финанслауга бүлеп бирелгән суммалар елдан-ел арта, бу иминият

очраklarының кимүенә китерә.

2019 елда кисәтү чаралары белән оешманың 377743 сумлык 39 сумы файдаланды.

Производства имгәнүләргә һәм һөнәри авырулар санын кыскарту чаралары кысаларында барлык юнәлешләрдән, 2019 елда район иминиятчеләре шәхси яклау чараларын (78570,0 сум. - И.П. Мотыйгуллин) сатып алуға, хезмәт шартларын махсус бәяләүгә (225362,0 сум - 36 мәгариф оешмасы һәм үзәк район хастаханәсенә), мәжбүри вакытлы медицина тикшерүен үткәргүгә (74570 сум - Сырзавод) 377748 сумга бирәләр.

2019 елда зыян күрүчеләргә ай саен түләнгән торган түләүләр: 11231,6 мең сум, бер тапкыр - 63,3 мең сум, медицина социаль тернәкләндерү, шул исәптән хезмәткәрләргә шифаханә-курорт дөваланыуы 2789,1 мең сум тәшкит итте.

**111. Хезмэт шартларын яхшырту һәм хезмәтне саклау буенча программа чаралары
2020-2022нче елга**

111.1 Норматив - хезмэт шартларын һәм хезмәтне саклауны хокукый тәэмин итү

№	Чаралар исеме	Жаваплы башкаручы	гамәлгә ашыру, Елларны күрсәтеп
1.	Мамадыш муниципаль районында хезмәтне саклау	Мамадыш муниципаль районы башкарма комитеты	2020-2022 ел
2.	Милекнең гомуми рәвешләрендәге оешмалар өчен хезмэт шартларын саклау буенча норматив-методик документацияне тарату	Мамадыш муниципаль районы башкарма комитетында хезмәтне саклау буенча координация советы, иорганзация предприятиеләре житәкчеләре	2020-2022 ел

111.2 Хезмэт шартларын һәм хезмәтне саклауны оештыру һәм техник тәэмин итү

№	Чаралар исеме	Жаваплы башкаручы	гамәлгә ашыру, Елларны күрсәтеп
1.	Хезмәтне саклау, Хөкүмәт карарлары һәм мәсьәләләре буенча закон, директив, норматив документларның тулыландырылуын тикшереп торуну	Муниципаль район башкарма комитетының координация советы	2020 ел, 2022 ел

	хезмэтне саклау буенча дүүлэт идарәсе органнары		
2.	Гомуми организация-хокук формалары оешмалары арасында хезмэт саклау эшен оештыру буенча смотр-конкурслар үткәрү	Муниципаль район башкарма комитетының координация советы	2020-2022 ел
3.	Оешмалар хезмәткәрләренен алдан һәм даими профилактик медицина күзәтүләрен уздыруны тәэмин итү	Үзәк район хастаханәсе	2020-2022 ел
4.	Татарстан Республикасы буенча Роспотребнадзорның Татарстан Республикасы буенча килештерелгән стерриториаль органы белән килештерелгән барлык жаваплылыкның санитария кагыйдәләрен юкка чыгару һәм житештерү контролен оештыру һәм үткәрү	Мамадыш районында «Татарстан Республикасында Центргигиена һәм эпидемиология» ФДССУ оешмалары, филиалы	2020-2022 ел
5.	Республика дәрәжәсендә эшли торган 1 тармакта хезмэт күрсәтүне саклауга чыгымнар дәрәжәсен күтәрү	Предприятиеләр һәм оешмалар	2020-2022 ел
6.	Мамадыш муниципаль районының ворганизацияләренен хезмэт шартлары буенча хезмәтне махсус бәяләүнең график буенча үтәлешен тәэмин итү	Предприятиеләр һәм оешмалар	2020-2022 ел

**Зарарлы эшләр белән эшләүче хезмәткәрләргә компенсация бирү
һәм (яисә) хезмәтнең куркынычсызлык шартлары**

Зарарлы хезмәт шартларында эшлэгән өчен компенсация бирүнең гамәлдәге системасы хезмәткәрләргә өстәмә отпуск бирүне, эш көненең кыскартылган дәвамлылығы, профилактик туклану сәт бирүне, хезмәт өчен түләүне югары күләмдә һәм вақытыннан алда хезмәт пенсиясен бирүне күздә тотта. Хезмәт шартлары буенча хезмәт шартларын махсус бәяләү уздыру нәтижәләре хезмәтнең зарарлы һәм (яисә) куркыныч шартлары булган эшләмәүче хезмәткәрләргә компенсацияләр билгеләү оешмасының локаль норматив актларын эшләүнең дияжына нигез булып тора. 2020-2022 елларга хезмәт шартларын яхшырту һәм хезмәтне саклау буенча программа чаралары исемлегә

№	Атамасы	Башкаручылар	гамәлгә ашыру сроклары	Финанс чыгымнары мең сум				ЧЫГАНАКЛАР Финанслау
				барлығы	2020	2021	2022	
1.Норматив - хезмәт шартларын һәм хезмәтне саклауны хокукый яктан тәэмин итү								
1.1	Керү урыннарында ОТ норматив-техник документациясен тарату, сатып алу, басма турында хәбәр итү	Мамадыш муниципаль районы башкарма комитеты	Даими рәвештә 2020-2022еллар	30,0	10,0	10,0	10,0	Предприятие, оешма средстволары.

	яңа әдәбият							
1.2	Авыл хужалыгы эшләрән башкаруның аерым чорларын исәпкә алу, нигезләмәләр,	азык толек идарә тармагы, АПКһөнәр берлекләренен район комитеты	Даими рәвештә 2020-2022 еллар	6,0	2,0	2,0	2,0	Предприятие, оешма средстволары.
II. Хезмәт шартларын оештыру һәм техник тәэмин итү								
2.1	2020-2022елларга хезмәтне саклау шартларының яхшырак булачагын өйрәнү буенча территориаль	ОТ, ГКУЦЗН буенча	2020 ел	0	0	0	0	
2.3	Хезмәтне саклау тематикасы буенча район мероприятиеләре вакытында презентация фильмнары күрсәтү (республика оешмаларының хезмәт саклау өлкәсендә эш тәжрибәсе, индивидуаль һәм күмәк яклау чараларының яңа төрләрән житештерү,	Мамадыш муниципаль Районы Башкарма комитеты.	2020-2022еллар	15,0	5,0	5,0	5,0	Район бюджет акчалары

	хезмәтнең шартларын саклау буенча фәнни эшләнмәләр һ.б.)							
2.5	Хезмәтне саклау буенча эш башкаруны оештыруга район смотр-конкурсын	Башкарма Муниципаль район башкарма комитеты.	2020-2022 еллар	30,0	10,0	10,0	10,0	Район бюджет акчалары
2.6	«Районда ветеринария хезмәте торышы	муниципаль Район Башкарма комитеты », Профсоюзларның координация советы,	Ел саен	30,0	10,0	10,0	10,0	Район бюджет акчалары Предприятие чаралары
2.7	Аксым хезмәткәрләреннән бюджет организациясе хезмәтләренә махсус бәя бирү	Оешма житәкчеләре	2020-2022 ел	210,0	70,0	70,0	70,0	Район бюджетының чаралары, Төбәк бүлеге, РТ Мамадыш районы буенча төбәк бүлеге Социаль иминият фонды
2.8	Аңлату көне үткәрүне оештыру	Сак буенча координация советлары эгъзалары	2020-2022 еллар	3,0	1,0	1,0	1,0	Предприятиеләр, оешмалар акчалары

	предприятиеләр, кече бизнес оешмалары хезмәтчәннәренә махсус бәяләмәсе	профсоюз хезмәте						
2.9	Авыл хужалыгында хезмәтне саклау һәм аның шартлары турында район семинарын үткәрү	Башкарма комитет рәисе, авыл хужалыгы һәм азык-төлек идарәсе	Ел саен.2020 - 2022г.	30,0	10,0	10,0	10,0	Авыл хужалыгы һәм азык-төлек идарәсе чаралары
2.10	Мәгариф оешмалары хезмәткәрләренә алдан һәм даими медицина тикшерүләре үткәрү, социаль тәэмин итү	Оешма житәкчеләре	2020-2020 еллар	10830,0	3430,0	3600,0	3800,0	Республика бюджеты акчалары.
2.11	«Мамадышстрой» ЯАЖ сак хезмәте чыгымнары	Предприятие житәкчесе	2020-2022 еллар	450,0	150,0	1500,0	150,0	Предприятие чаралары
2.12	Мамадыш пиртзаводында хезмәт саклауга чыгымнар	Предприятие житәкчесе	2020-2022 еллар	13900,0	4200,0	4600,0	5100,0	Предприятие чаралары
2.13	Йөк саклау чыгымнары авыл хужалыгы	Предприятиеләр житәкчеләре	2020-2022 еллар	13250	4000,0	4400,0	4850,0	Предприятиеләрнең чаралары
2.14	Үзәк район хастаханәсенә хезмәтне саклау	Оешма житәкчесе	2020-2022 еллар	5000,0	1500,0	1650,0	1850,0	Оешма чаралары

	<p>работник поликлиник асының махсус хезмәтен бәяләү, фельдшер-акушерлык пунктлары, табиб амбулаторийлары, махсус азык-төлек (сөт) белән тәэмин итү, вакытында алыштырылуны тәэмин итү травма куркынычсызлыгы оборудованиесе белән тәэмин итү, шулай ук эксплуатация ресурсларын эшләп чыгарган медицина бүлекчәләре, СИЗ сатып алу.</p>							ММИ чаралары
2.15	<p>Мамадыш Сыр - май комбинаты «Азбука сыра» ЖЧЖнең филиалы филиалында саклау хезмәте чыгымнары.</p>	<p>Предприятие житәкчесе</p>	<p>2020-2022еллар</p>	<p>900,0</p>	<p>200,0</p>	<p>450,0</p>	<p>250,0</p>	<p>Предприятие чаралары</p>

2.16	“Сетеваякомпания” ААЖ филиалы “Сетеваякомпания”дагы охрaнaтpуд чыгымнаpы: руданы саклау буенча укыту, СИЗ сатып алу, хезмэт куркынычсызлыгы таләпләренә жавап бирмәгән эксплуатацияләү жайланмасыннан үз вакытында чыгару, яңа хезмэт урынына алыштыру	Предприятие житәкчесе	2020-2022еллар	37900,0	9000,0	19000,0	9900,0	Предприятие чаралары
2.17	«Стройсервис» АЖ саклау чыгымнаpы: СИЗ, СОУТ, өйрәтү материаллары, компенсация түләүләре һәм башкалар	Предприятие житәкчесе	2020-2022еллар	6620,0	2000,0	2200,0	2420,0	Предприятие чаралары
2.18	“PM-Агро” оешмасы, PM-Строй ис. ЖЧЖ хезмәтне саклауга чыгымнар	Предприятие житәкчесе	2020-2022еллар	632,0	191,0	191,0	250,0	Предприятие чаралары
			2020-2022еллар	1300,0	450,0	450,0	450,0	Предприятие чаралары
2.19	Кече предприятиеләрдә	Предприятие житәкчесе	2020-2022еллар	16650,0	5000,0	5500,0	6150,0	Предприятие акчалары

2.20	"Ветлаборатория"	Предприятие житәкчесе	2020- 2022елл	200,0	50,0	100,0	50,0	Предприятие акчалары
2.21	«МамадышскийВодо канал» ААЖ	Предприятие житәкчесе р	2020- 2020елл ар	166,0	50,0	55,0	61,0	Предприятие акчалары
2.22	«Мамадыш РЭГС «ЭПУАлабуга» ААЖ	Предприятие житәкчесе	2020- 2022елл ар	14950,0	4500,0	4950,0	5500,0	Предприятие акчалары
2.23	Мамадышгазстройны ң «Татгазстрой» ААЖ филиалы	Предприятие житәкчесе	2020- 2022елл ар	97,2	30,2	32,0	35,0	Предприятие акчалары
2.24	Мамадыш «Татавтодор» ПРСО ААЖ хезмәткәре	Предприятие житәкчесе	2020- 2020елл ар	13240,0	4000,0	4400,0	4840,0	Предприятие акчалары

2.25	Мәдәният бүлеге	Предприятие житәкчесе	2020- 2022елл ар	2385,0	775,0	780,0	830,0	Район бюджет акчалары
2.26	«Камскийлесхоз» ДБУ	Предприятие житәкчесе	2020- 2022елл ар	830,0	250,0	275,0	305,0	Предприятие акчалары
2.27	«Кама халкы» ДКУ	Предприятие житәкчесе	2020- 2020елл ар	33,1	10,0	11,0	12,1	Республика бюджеты акчалары
2.28	«Мамадыш урманчылыгы » ДКУ	Предприятие житәкчесе	2020- 2020елл ар	121,0	10,0	100,0	11,0	Предприятие акчалары
2.29	«Мамадыш» ДБУ лесхоз»	Предприятие житәкчесе	2020- 2022елл ар	529,0	160,0	176,0	193,0	Предприятиеләрнең чалары Республика бюджеты чалары
2.30	Мәгариф оешмалары	Предприятие житәкчесе	2020- 2022елл ар	2130,0	650,0	705,0	775,0	Республика бюджетларының чалары

2.32	Мамадыш «Строймелиорация» ЖЧЖ	Предприятие житәкчесе	2020- 2022елл ар	6620,0	2000,0	2200,0	2420,0	Предприятие акчалары
2.33	Мамадыш һөнәри көллияте урта һөнәри белем бирү ДАУ	Предприятие житәкчесе	2020- 2022елл ар	1155,0	305,0	400,0	450,0	Республика бюджеты чаралары
2.34	ЯАЖ «Мамадышстрой»	Предприятие житәкчесе	2020- 2022елл ар	1810,0	550,0	600,0	660,0	Предприятие акчалары
2.35	«Тепловыесети» ЖЧЖ	Предприятие житәкчесе	2020- 2022елл ар	332,0	100,0	110,0	122,0	Предприятие акчалары
2.36	яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге	Предприятие житәкчесе	2020- 2022елл ар	945,0	300,0	315,0	330,0	Республика бюджетларының чаралары

2.37	«Булгарнефть» ААЖ	Предприятие житэкчесе	2020-2022еллар	4960,0	1500,0	1650,0	1810,0	Предприятие акчалары
2.38	ААЖ "Нократ ОЙЛ"	Предприятие житэкчесе	2020-2022еллар	3310,0	1000,0	1100,0	1210,0	Предприятие акчалары
2.39	"Ритэк" ААЖ	Предприятие житэкчесе	2020-2022еллар	3550,0	1000,0	1200,0	1350,0	Предприятие акчалары
2.40	ООО "Константиновск ЛПУ"	Предприятие житэкчесе	2020-2022еллар	5627,0	1700,0	1870,0	2057,0	Предприятие акчалары
2.41	Мамадыш РУЭП	Предприятие житэкчесе	2020-2022еллар	1986,0	600,0	660,0	726,0	Предприятие акчалары

2.42	Мамадыш РУЭС	Предприятие житәкчесе	2020- 2022елла р	690,0	210,0	230,0	250,0	Предприятие акчалары
2.43	Өмет-Өлкәннәр йорты	Предприятие житәкчесе	2020- 2022елла р	110,0 199.0 263.0	30.0 60.0 80,0	45.0 66.0 88,0	35.0 73.0 95.0	Акчалар республика бюджет

III. Хезмәтне саклауны мәгълүмати тәмин итү, хезмәтне саклау буенча мәгариф системасын камилләштерү

3.1	Сорау хезмәтенәң сакланышын тәмин итү массакуләм мәгълүмат чараларында ОТ буенча конкурслар, оператив документлар һәм норматив хактлар игълан итү, предприятиеләрнең эш-гамәлләрнең тикшерү зультатлары һәм хезмәт куркынычсызлыгы . тема буенча социаль реклама	Башкарма комитет муниципаль Районы һөнәр берлекләрен координацияләү	2020- 2022елла р	30,0	10,0	11,0	11,1	Район бюджет акчалары
-----	---	---	------------------------	------	------	------	------	--------------------------

	хезмэтне саклау һәм аны жирле телевидениедә, светодиод экраннарда һәм паннода урнаштыру, шулай ук жәмәгать транспортында листовкалар-стикерлар рәвешендә							
3.2.	хезмэтне саклау буенча Республика мәгълүмат бюллетененең кайтарылуын оештыру	организация предприятиеләре житәкчеләре	2020-2022еллар	9,0	3,0	3,3	3,6	организация предприятиеләре чаралары
3.3	житәкче һәм кече бизнес субъектлары белгечләре, региональ-хезмәт өлкәсе, мәгариф, сәламәтлек саклау, мәдәният учреждениеләренен йөген саклау буенча белемнәрен укыту һәм тикшерү	организация предприятиеләре житәкчеләре	2020-2022еллар	1800,0	600,0	600,0	600,0	Предприятие һәм район бюджеты акчалары

V. Хатын-кызларның хезмэт шартларын яхшырту һәм аларны авыр һәм зарарлы эшләрден акрынлап азат итү								
4.1	Хатын-кызларның эш урыннары - терлекчелек чаралары белән эш итүче санитария-гигиена иминиятләштерелү чаралары белән жиһазландырылган.	Идарә авыл хужалык, житәкчеләр авыл хужалыгы предприятиеләре	2020-2022еллар	174000,0	80000,0	14000,0	80000,0	организация предприятиеләре чаралары
4.2	Кече бизнесның сәүдә предприятиеләрендә хезмэт һәм санитар-көн күреш тәэмин итү шартларын яхшырту	Житәкчеләр предприятиеләр, ЦГСЭН	2020-2022еллар	100,0	200,0	220,0	242,0	организация предприятиеләре чаралары
4.3	Бала тудыру яшендәге хатын-кызларны яңадан укытуны оештыру, авыр зарарлы хезмэт шартлары булган эшләрден азат итү	организация предприятиеләре житәкчесе, ГКУЦЗН	2020-2022еллар	30	10	10	10	Предприятие, оешма, ГКУЦЗН чаралары кысаларында «Демография» милли проекты буенча каралган чаралар

V. Житештерү травматизмы дәрәжәсен киметүһәм һөнәри авырулар

5.1	Хезмәтне саклау буенча инструктаж программасын эшләү һәм аларны вакытында авыл хуҗалыгы	авыл хуҗалыгы идарәсе предприятелиәр	2020-2022еллар	30,0	10,0	11,0	11,1	Акчалар предприятелиәр, оешмалар
5.2	Медицина социаль реабилитациясе, хезмәткәрләрне шифаханә-курорт дэвалау томы.	ТР Мамадыш районы буенча төбәк бүлеге Социаль иминият фонды	2020-2022еллар	4944,0	14000,0	14400,0	14544,0	ТР Мамадыш районы буенча төбәк бүлеге Социаль иминият фонды
5.3	хезмәтне саклау буенча тиешле таләпләр үтәлми торган эксплуатацияләүдән үз вакытында чыгарылган нәтижә	Предприятелиәр, оешмалар	2020-2022еллар	16600,0	500,0	550,0	610,0	Акчалар предприятелиәр, оешмалар
Барлығы программа буенча:				389308,4	146526,2	81037,2	161745,0	

2021 ел - Район һәм республика бюджеты - 22988,0 мең сум, предприятиеләр һәм оешмалар акчалары - 58049,2 мең сум (4.1 нче номерлы исәпкә алып); яисә 1 эшләүче 23153,4 сумга исәпләгәндә (19153,5 сум - п 4.1).

2022нче ел - Район һәм республика бюджеты - 23478,1 мең сум, предприятие һәм оешмалар акчалары - 138266,9 мең сум (исәпкә алып, 4.1 сум). яисә 1 эшли торган 40436,3 сумга исәпләгәндә (20436,3 сум п сатудан башка).4.1)

Искәрмә: 1.1 - хатын-кызларның - терлекчеләрнең эш урыннарына яңа жиһазлар бәясе - аз чыгымлы чаралар белән яңа санитария-гигиена нормативлары нигезендә, алар эшкуар Мутигуллин Р.М. 2020, 2021, 2022нче елларда «АПК Провольственная программа» ЖЧЖендә урнаштырылачак.

IV. Программа чараларын һәм аларны ресурслар белән тәэмин итүне нигезләү

Программада Татарстан Республикасы бюджеты, Фондасоциаль иминият
бюджеты һәм башка бюджеттан тыш чыганаclar (эш бирүчеләр) хисабына
финансланаclак чаралар каралган.

1. Хезмәтне саклау белән дәүләт идарәсе системасын үстерү бурычын хәл итү
өчен түбәндәге чараларны үтәү күздә тотыла:

1.1. Барлык оештыру-хокукый рәвешләрдәге һәм милек рәвешләрендәге
оешмалар арасында хезмәтне саклау һәм аның шартлары буенча иң яхшы оештыру-
конкурсина муниципаль смотр-конкурс үткәрү.

Программаны хезмәтне саклау һәм хезмәт шартлары буенча иң яхшы эшләрне
яхшы оештыруга муниципаль-смотр-конкурс үткәрү практикасын давам итү
планлаштырыла, ул исә үз хезмәткәрләре өчен имин һәм сәламәт хезмәт шартлары
булдыру буенча эш бирүчеләрне кызыксындыруның һәм кызыксындыруның яхшы
формасы булып тора.

1.2. Хезмәтне саклау мәсьәләләре буенча иминиятләштерелгән аерым
категорияләрне Россия Федерациясе Социаль иминләштерү фонды акчалары
исәбеннән укыту.

1.3. Хезмәтне саклау буенча координация Советы утырышларын үткәрү
Мамадыш муниципаль районы башкарма комитеты, предприятиеләрне,
оешмаларны, жирле үзидарә органнарын, профсоюз оешмаларын жәлеп итеп.

Айга бер тапкыр Координация Советы хезмәтне саклау буенча үз
утырышларын үткәрә, аларга оешмалар һәм предприятие житәкчеләре һәм
белгечләре, сәламәтлек саклау, күзәтчелек һәм контроль органнары вәкилләре,
оешмалар хезмәтен саклау буенча белгечләр һәм вәкаләтле затлар чакырыла.
Мондый киңәшмәләр эш бирүчеләр, оешмаларның хезмәтне саклау хезмәтләре
тарафыннан зур кызыксыну уята. Координацион Совет утырышларын үткәрү
хезмәтне саклау өлкәсендә эшне активлаштыруга, дәүләт органнары, профсоюзлар
һәм эш бирүчеләр тарафыннан әлегә мәсьәләләргә игътибарны арттыруга ярдәм итә.

Утырышлар барышында хезмәтне саклау өлкәсендәге эшкә йомгаклар ясала, иң
кискен проблемалар тикшерелә, аларны хәл итү юллары билгеләнә, утырышлар
резолүцияләре кабул ителә, аларда бу өлкәдә вәзгыятьне яхшырту буенча конкрет
бурычлар куела. Программаның үтәлешен тикшереп тору

Программаны гамәлгә ашыру барышы Мамадыш муниципаль районы
Башкарма комитеты каршындагы Хезмәтне саклау буенча координация советы
утырышларында карала.

Программаның үтәлешен тикшереп торуну Координация Советы Рәисе башкара.

V. Социаль-икътисадый нәтижәлелекне бәяләү

Программаны гамәлгә ашырудан социаль файда түбәндәгеләрдә чагыла:

- уңайсыз хезмәт шартларында эшләүче хезмәткәрләр санын кыскарту;
- житештерү травматизмы һәм һөнәри авырулар дәрәжәсен киметү;
- зарарлы һәм куркыныч житештерү факторлары йогынтысыннан хезмәткәрләрне яклау дәрәжәсен арттыру;
- хезмәткәрләрнең имин хезмәт хокукына социаль якланганлыгын арттыру.

Икътисадый нәтижә түбәндәге күрсәткечләр белән бәяләнә:

- производства бәхетсезлек очракларыннан, житештерү-бәйле авырулардан, һөнәри авырулардан зыян күргән хезмәткәрләрнең сәламәтлеген торгызуга матди чыгымнарны киметү;
- житештерү һәм һөнәри авырулар нәтижәсендә хезмәткәрләргә китерелгән зыянны каплауга чыгымнарны киметү;
- авыр хезмәт шартлары булган куркыныч хезмәт шартларында зарарлы эшләргә ташламалар һәм компенсацияләр бирүгә чыгымнарны киметү;
- һөнәри авыру житештерүдә гарипләнү һәм сәламәтлек саклау өлкәсендә чыгымнар нәтижәсендә инвалидлыкны киметү;
- эш вакытын югалтуны киметү исәбенә хезмәт житештерүчәнлеген күтәрү;
- имгәнүләр һәм житештерү-бәйле авырулар аркасында аларның авыруларын алыштыра торган, эш һәм квалификациясе житәрлек булмаган авырулар аркасында вакытлыча хезмәткәрләр башкарган ватылулардан соң жиһазларны ремонтлау һәм алмаштыру чыгымнарын кыскарту.

Социаль-икътисадый файда халыкның тормыш дәрәжәсен бәяләү индикаторларының, хезмәтне саклау белән идарә итү функциясе буенча Татарстан Республикасының социаль-икътисадый хәле билгеләренә ирешү белән чагыла (2 нче таблица).

Индикаторның исеме	Индикаторларның фараз күрсәткечләре				
			2020	2021 ел	2022
1. 1000 эшләүчегә исәпләп, житештерү			1,1	1,0	0,95
2. травмаалар китереп чыгаруга бәйле рәвештә бер зыян күрүче исәбендә кешелек-хезмәткә сәләтлелек саны			40,0	35,0	30,0
3. Санитария-гигиена нормаларына туры килми торган хезмәт шартларында эшләүче хезмәткәрләрнең чагыштырма саны, %			35,5	35,0	35,0

Программаны гамәлгә ашырудан икътисадый файда шулай ук эш бирүчеләр тарафыннан хезмәтне саклау чараларына бүлеп бирелгән акчаларны арттыруда чагылачак, бу эшләүчеләрнең куркынычсызлыгын арттыруны тәмин итәчәк. Программаны гамәлгә ашыру эш бирүчеләр эшчәнлегенә сәләмәт һәм имин хезмәт шартларын тәмин итүгә юнәлдерелгән оештыру һәм икътисадый принципларын камилләштерүгә дәвам итәчәк. Шул рәвешле, Программаны гамәлгә ашыруга бүлеп бирелгән акчалар оешмаларның хезмәтне саклау чараларын гамәлгә ашыруга керткән өлешен арттыруга ярдәм итәчәк.

Хезмәтне саклауга чыгымнарның артуы хезмәт алучының шартларының яхшыруына һәм житештерүдә травматизмының һәм һөнәри авыруларның кимүенә китерәчәк. Программаны гамәлгә ашыру күп кенә хезмәткәрләрнең гомерен һәм сәләмәтлеген саклап калырга мөмкинлек бирәчәк, бу исә матди чагылышта гына бәяләнми.